ICAC
Institut Català d'Arqueologia Clàssica

“Els Antigons podria ser el centre d’un latifundi en època romana”

Entrevista als investigadors de l’ICAC **Ramon Járrega** i **Marta Prevosti**

“Els Antigons podria ser el centre d’un latifundi en època romana”

Parlem amb els doctors Ramon Járrega i Marta Prevosti, investigadors de l’ICAC i editors del volum del Projecte

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Ager Tarraconensis dedicat a la la vil·la romana dels Antigons (Reus). El llibre, titulat *Ager Tarraconensis 4. Els Antigons, una vil·la senyorial del Camp de Tarragona,* **es presenta el 28 de juliol al Museu de Reus Salvador Vilaseca**.

La vil·la dels Antigons ha merescut un volum monogràfic dins la sèrie Ager Tarraconensis. Per què?

Perquè és una de les vil·les romanes més importants i fastuoses del Camp de Tarragona i es coneixia molt poc. Fer-ne una monografia era un deute històric amb el patrimoni! Era un pecat que no n'hi hagués cap.

Fins ara era un jaciment inèdit?

Quasi inèdit! Sols hi havia algun article sobre l'escultura d'Eva Koppel i alguna notícia de l'excavació, a més d'alguna referència a la producció d'àmfores i als materials ceràmics tardoantics.

De la vil·la no en queda res.

Sí, malauradament no en queden restes visibles. L'altra part de pecat és que està quasi pràcticament destruïda per una fàbrica de pinsos. La fàbrica es va edificar a finals dels anys

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

70, quan encara no hi havia ni el Servei d'Arqueologia.

Què va passar?

De manera voluntària i de pressa i corrents la directora del Museu de Reus, Lluïsa Vilaseca, i un joveníssim Jaume Massó, actual arqueòleg de l'Institut Municipal de Museus de Reus, juntament amb Ramon Capdevila, van salvar el que van poder. Van excavar una mica del que va resultar que era el nimfeu, van recollir molts materials anant darrere les màquines, que van servir per omplir una pila de caixes que avui estan al museu, també van fer croquis...

Tot aquest material ha quedat recollit al llibre?

Sí. Una de les feines que hem fet, tot i que l'estratigrafia no és fiable, és interpretar tot el material, sobretot les deixalles trobades a l'abocador de principis del segle III, amb molta presència de ceràmica.

Dèieu que era una vil·la de les "més importants i fastuoses".

De gran categoria, sí. Un element clau per dir que es tractava d'una vil·la potent és la presència del nimfeu (font monumental). De vil·les amb nimfeus a Catalunya no n'hi ha gaires, no arriben a mitja dotzena: a la vil·la dels Ametllers (Tossa de Mar), a la vil·la dels Munts (Altafulla), a la vil·la del Pla de l'Horta (Sarrià de Ter), potser a Can Jaume de Granollers i als Antigons.

Quina va ser l'època d'apogeu dels Antigons?

Els segles II-III, l'època de construcció del nimfeu, tot que no ho sabem del cert. Al segle I segur que ja tenia una important potència econòmica, i les restes d'època republicana ens posen el dubte de què era en aquell període, si un *tugurium* (cabana) o ja una vil·la.

On radica la potència econòmica de la vil·la?

Les vil·les eren explotacions agropecuàries però també indústries. Als Antigons hi havia taller tèxtil, terrisseria i producció de vi. Destaca el taller tèxtil, sensacional, un element purament econòmic, no de prestància de la vil·la. És molt poc conegut.

Què té d'especial?

Normalment, els tallers s'identifiquen pels pesos dels telers, les fusaioles… Però als Antigons l'hem vist a través d'eines d'os, agulles i punxons, que no és gens habitual. N'hi ha en gran quantitat, de manera que fa pensar que hi havia una instal·lació considerable, que no respon simplement al treball de les dones de la casa.

La ramaderia era igualment important?

Sí, molt. Al volum 1 (*Ager Tarraconensis 1. Aspectes històrics i marc natural*) ja vam publicar l'estudi de la fauna de la vil·la. Segons Sílvia Valenzuela Lamas, o bé era una propietat molt extensa o bé tenia una potència agropecuària prou forta per poder anar renovant el bestiar de treball. Els Antigons podria ser el centre d'un latifundi en època romana.

Què més destacaríeu?

Una cosa bonica és que surt tres o quatre cops incís en peces de ceràmica de terra sigil·lada, la vaixella de taula, el nom d'un tal *Statutus*.

El propietari?

Segurament. Com explica Diana Gorostidi, era un joier de Tàrraco, que es va fer ric a ciutat i que surt esmentat en una làpida de la necròpolis del Francolí. Fa com feien tots els romans rics: invertir comprant i explotant una propietat agrícola, construint-se un palau al camp.

Era on residia?

Segurament no, però hi podia anar sovint, perquè és prou a prop de Tàrraco. Es tracta d'una vil·la suburbial, un tipus de vil·la que, com ja explicava Plini, permetia passar-hi l'*otium* i dormir-hi després d'haver passat una jornada dedicada a la política i el *negotium* a la ciutat.

Tàrraco era la capital de la Hispània Citerior.

Sí, la província més gran de l'Imperi romà. Era molt potent i tenia un territori molt gran. És normal que tot aquest espai rural al voltant de Tarragona estigués ocupat per vil•les: cases de camp amb explotació agropecuària que permet considerar-les vil·les i no simples pagesies.

Tot i l'estat de destrucció dels Antigons, s'hi podria excavar?

Tant de bo! Està molt arrasat, però es podria excavar la meitat del nimfeu i una mena de cisterna romana, que no sabem quina sorpresa ens portaria.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Text i fotos: Carme Badia i Puig

Juliol del 2014

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)